

Lönar det sig att vara kommunpolitiker?

Våra kommunpolitiker ansvarar för tunga välfärdsområden såsom vård, skola och omsorg. Det kan därför tyckas motiverat med en hög kompensation för lokalpolitiskt engagemang. Men hur ser det ut i Sverige, lönar det sig att bli kommunpolitiker? I denna artikel studeras vilken effekt det har på framtida inkomst att bli invald i kommunfullmäktige. Resultaten visar att svensk lokalpolitik inte har något monetärt värde alls – inkomsten påverkas varken direkt efter att man blivit vald, eller upp till femton år senare.

HELÉNE LUNDQVIST

är fil dr i nationalekonomi och verksam vid Stockholms universitet. Hon forskar om offentlig ekonomi och politisk ekonomi. helene.lundqvist@ne.su.se

Ett stort ansvar vilar på Sveriges kommunpolitiker. De beslutar årligen om den kommunala budgeten och därmed ligger en ansevärd del av Sveriges BNP i deras händer. Majoriteten av budgeten går dessutom till stora poster såsom vård, skola och omsorg. Det kan därför tyckas motiverat med en hög kompensation för lokalpolitiskt engagemang. Hög (monetär) avkastning för engagemang kan dels motiveras med rättviseargument – arbetet är onekligen viktigt och bör därför belönas. Men att det ska löna sig att vara politiker skulle även kunna motiveras ur ett effektivitetsperspektiv. På motsvarande sätt som höga sk *effektivitetslöner* kan ge incitament till hårdare arbete på den reguljära arbetsmarknaden, skulle höga politikerlöner kunna locka fram bättre politiker.

Även om den empiriska evidens som finns på området tenderar att ge stöd för effektivitetshypotesen (Ferraz och Finan 2009; Kotakorpi och Poutvaara 2010; Gagliarducci och Nannicini 2013), är det ändå inte i teorin uppenbart att ett högt monetärt värde på politik leder till bättre politiker. Det är nämligen inte självklart vad en ”bra politiker” är och vissa menar att önskvärda egenskaper och beteenden – såsom ideologisk drivkraft och en strävan mot det gemensamt bästa – riskerar att trängas ut av pengar (se Besley 2004). En alldeles för högt avlönad politikerkår riskerar dessutom att underminera dess legitimitet och en nylig rapport av Bergh m fl (2013) tyder på att förtroendet för svenska politiker redan är väldigt lågt.

Det är mot den bakgrunden som denna artikel frågar sig om det egentligen lönar sig att vara politiker? Fokus ligger på monetär avkastning från lokalpolitik och studien syftar till att undersöka effekten av att bli invald till kommunfullmäktige på kandidatens inkomstutveckling, både direkt efter valet och upp till femton år senare.¹ Metoden som används för att isolera

¹ Artikeln bygger på kapitel 1 i Lundqvists (2011) avhandling *Empirical Essays in Political and Public Economics*.

effekten av att just bli invald från annat som skiljer valda och icke-valda kandidater åt (och som skulle ha påverkat deras inkomster olika oavsett ett lyckat eller misslyckat val) utgår från den rangordning av partiernas kandidater som finns på valsedlarna och som bestämmer hur mandatens tillsätts. Genom att jämföra inkomsten hos den kandidat som var rankad så att han eller hon *precis* lyckades bli vald med inkomsten hos den som låg precis under, argumenteras här för att vi kan identifiera orsakseffekten av att bli vald till fullmäktige på individens inkomst.

Tidigare internationell forskning har funnit att värdet av att bli politiker är högt eller t o m mycket högt, åtminstone inom vissa partier eller under vissa förutsättningar. Exempelvis finner Eggers och Hainmueller (2009) att brittiska *Tories*-politiker ackumulerade en avsevärd förmögenhet tack vare att de lyckades bli valda till parlamentet. Även Querubin och Snyder (2011), som studerar amerikanska kongressledamöter under 1800-talet, finner periodvis relativt stora förmögenhetseffekter av att bli vald. Dessa studier har båda fokus på respektive lands nationella politiska arena.

Analysen här mynnar däremot ut i att svensk lokalpolitik inte har något monetärt värde alls. Det tycks alltså inte finnas någon inkomsteffekt av att bli vald till kommunfullmäktige – varken direkt eller femton år efter valet, eller direkt efter utträdet från politiken. Vad detta har för implikationer för vilken typ av politiker som fyller mandatens ute i landets kommuner är en uppenbart intressant och utmanande fråga för framtida forskning.

Nedan följer en kort, generell beskrivning över vad kommunalpolitik är. Avsnitt 2 går sedan in på den metod och den data som används i avsnitt 3, där resultat från analysen av värdet att bli vald till kommunfullmäktige presenteras. Artikeln avslutas med en diskussion om resultaten samt några framåtblickande reflektioner.

1. Att vara fullmäktigeledamot

Samtliga Sveriges 290 kommuner styrs av fullmäktige, som enligt Kommunallagen (1991:900) är kommunens högsta beslutande organ. Storleken på fullmäktige varierar beroende på antalet röstberättigade i kommunen; i de minsta församlingarna i landet sitter 31 ledamöter, medan det i Stockholm finns hela 101 platser. Ledamöterna utses i allmänna val för en mandatperiod på fyra år.

Kommunallagen reglerar vad fullmäktige *ska* och *får* göra. Exempelvis *ska* där beslutas om ärenden som är av ”principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen” (3 kap 9 §), såsom skattesatsen och andra budgetärenden samt mål och riktlinjer för verksamheten. Fullmäktige *får* även delegera beslut som inte är av principiell karaktär till nämnder. Det är dock fullmäktige självt som *ska* utse dessa nämnder.

Hur mycket tid går då åt till detta arbete? Enligt beräkningar på de data som används i denna artikel har ca 8 procent av ledamöterna ett arvode

motsvarande minst 40 procents tjänst.² Den relativt låga andelen arvoderade politiker är också i linje med en enkät från 1999, där den genomsnittliga ordinarie fullmäktigeledamoten sade sig lägga ner runt åtta timmar per vecka på politiskt arbete (Hagevi 2000).

Majoriteten av alla fullmäktigeledamöter är alltså ”fritidspolitiker” med andra huvudsysslor. Det betyder att möjligheterna att det direkt ska löna sig att bli invald genom att ”byta upp sig” lönemässigt är relativt små för de allra flesta. Däremot kan man tänka sig att det även finns indirekta effekter av att bli invald. Exempelvis kan det politiska arbetet leda till personlig utveckling och förkovran, vilket belönas på den reguljära arbetsmarknaden. Det kan också vara så att man som politiker etablerar ett kontaktnät med viktiga aktörer på den lokala arbetsmarknaden, vilket ökar chanserna till ett höglönat jobb eller till en extra inkomstkälla. I och med att det främst rör sig om fritidspolitiker kan dessa mekanismer tänkas ge utslag såväl under den aktuella mandatperioden, under senare mandatperioder om politikern blir omvald, som efter att personen lämnat politiken. För att fånga effekten av att bli invald på eventuell monetär avkastning är det därför viktigt att kunna följa politikerna under relativt lång tid.

En annan möjlighet är att bli invald i fullmäktige inte har någon som helst egentlig effekt på individen, men att det ändå *signalerar* att man är en viss typ av person – vilket även skulle kunna påverka individen negativt. Likaså kan de timmar som läggs ner på politiken göra att det ordinarie arbetet inte kan fullföljas i samma utsträckning, med eventuell negativ effekt på lönen som följd. Med andra ord, denna artikels titel, huruvida det lönar sig att vara politiker, är en öppen empirisk fråga.

2. Sist in, näst på tur – metod och data

Specifikt så undersöker artikeln den *kausala* effekten av att bli invald till kommunfullmäktige på inkomst. Den kausala effekten är den skillnad i inkomst som kommer sig av att politikern blev invald. Att mäta detta är dock inte så trivialt som man kanske kan tro. Exempelvis riskerar en före-/efterjämförelse av politikerns inkomst att ge en felaktig bild, eftersom det inte är troligt att inkomsten skulle ha varit konstant om kandidaten inte blivit invald. I ett sådant fall skulle alltså skillnaden i inkomst felaktigt tillskrivas effekten av att bli politiker. För att komma runt detta sk identifieringsproblem krävs en metod som, trots att den per definition inte går att mäta med faktiska data, på något sätt fångar den *kontrafaktiska* inkomsten – dvs den inkomst politikern skulle haft om han eller hon inte blivit politiker.

Metoden som används här drar nytta av det sätt på vilket fullmäktigeledamöter väljs, nämligen från valsedlar där respektive parti rangordnar sina kandidater. Givet det antal mandat som ett parti fått (vilket i princip är proportionerligt med antalet röster), avgör denna rangordning vilka kan-

² Enligt samma data var genomsnittslönen bland de heltidsarvoderade under föregående mandatperiod (2006–10) ca 45 000 kr i månaden.

didater som får fylla dessa mandat. Om ett parti fått exempelvis sex mandat är det, något förenklat, de första sex namnen på partiets valsedel som får ta plats i fullmäktige, medan namnen längre ned på listan får nöja sig med att i bästa fall bli ersättare. På varje partilista kommer det således att finnas en skarp gräns, där samtliga kandidater ovanför denna gräns blir invalda, medan de under gränsen inte blir det.³

Genom att jämföra inkomsten hos den kandidat som låg precis ovanför gränsen (här benämnd *sist in*) med inkomsten hos den som låg precis under (benämnd *näst på tur*) argumenteras här för att den kausala effekten av att bli vald till fullmäktige på inkomst kan identifieras. För att det argumentet ska hålla krävs att ingenting skiljer kandidaten *sist in* från kandidaten *näst på tur*, förutom just det att den förre blev vald. Så är dock inte fallet; den förre lyckades inte bara bli vald, han eller hon var ju dessutom högre rankad av sitt parti. Om partilistorna inte sätts helt slumpmässigt, utan ”bättre” kandidater snarare rankas högre, så är det möjligt att kandidaten *sist in* skulle haft en annan inkomstutveckling än den *näst på tur* oavsett plats i fullmäktige.

Lösningen som gör att effekten av att bli vald kan isoleras från själva rankingeffekten blir här att studera fler kandidater än endast de två som låg precis på gränsen. Med hjälp av dessa går det att kontrollera för den direkta effekten av att vara en ”bättre” kandidat som lyckats bli högre rankad. Betingat på den direkta rankingeffekten är då det enda som skiljer kandidaten *sist in* och kandidaten *näst på tur* det faktum att den förre blev vald.⁴

För att den här metoden ska fungera, och därmed för att den kausala effekten av att bli vald på inkomst ska kunna identifieras, krävs att den direkta rankingeffekten är densamma för övriga kandidater som för de två kandidaterna precis på gränsen. En konkret implikation av detta är att partierna inte får vara helt säkra på det kommande valresultatet då de sätter sina listor – i så fall skulle det ju vara helt irrelevant vem som står på listan under gränsen, vilket skulle göra det omöjligt att fånga upp den direkta rankingeffekten. Det finns ett antal argument som talar för att detta inte är något problem: För det första så är listorna ofta ett resultat av en intern demokratisk process, vilket antyder att det alls inte är irrelevant vem som står *näst på tur* – även om chanserna att faktiskt bli vald är små. Vidare sätts rankingen redan ett halvår innan valet och lokala opinionsundersökningar på kommunnivå är sällsynta. Däremot tycks en vanlig uppfattning vara att lokalpolitik oftast är ganska statisk (”Centern får alltid fem mandat i vår kommun”), vilket skulle tala för att partierna faktiskt kan förutse valresultatet.

³ Det finns ett antal faktorer som egentligen gör det hela något mer komplicerat. Exempel på sådana faktorer är att kandidater med många personröster kan flytta uppåt i rangordningen, att partier kan ställa upp med flera helt eller delvis överlappande listor, samt att vissa kommuner består av flera valkretsar där vissa partier ställer upp med helt eller delvis överlappande listor. Den kompletta, relativt komplexa proceduren för hur mandatens tillsätts beskrivs i Lundqvist (2011), men då proceduren ändå i praktiken mer eller mindre resulterar i den ursprungliga rangordningen på partilistan är det enklare – och alltså i stora drag korrekt – att tänka på den som sådan.

⁴ Tekniskt sett är metoden en *regression discontinuity design*, där variabeln som mäter plats på listan är den variabel där det finns en diskontinuitet vid kandidaten *sist in*.

tatet. Lundqvist (2011) visar dock att partiernas storlek ute i kommunernas församlingar varierat betydligt över perioden 1985–2002.

Data

Att studera effekten av att bli invald till kommunfullmäktige på inkomst på det sätt som beskrivs ovan är väldigt datakrävande. De data som används omfattar samtliga kandidater som ställt upp i val till kommunfullmäktige under 1990- och 2000-talen.⁵ Dessa data är på många sätt unika, men vad som är av stor betydelse är att informationen kring själva valet är så pass detaljerad att det är möjligt att bestämma kandidaternas rangordning och därmed vem som var sist in, respektive näst på tur. I vart och ett av valen 1991, 1998 och 2002 har detta kunna göras för ca 1 900 listor.⁶

En annan avgörande aspekt är att omfattande registerdata är matchade på samtliga kandidater, vilket bl a gör det möjligt att studera deras inkomstutveckling upp till femton år efter valet. Det inkomstmått som används är hushållets disponibla inkomst, ett mått som inkluderar en mängd olika nettoinkomster som exempelvis arbetsinkomst, pensioner och kapitalinkomst.⁷ Följande avsnitt skattar effekten av att bli invald på detta inkomstmått över tre olika tidshorisonter; (i) på kort sikt, vilket definieras som snittinkomsten under år ett, två och tre efter valåret; (ii) på medellång sikt, vilket definieras som snittinkomsten under år sex, sju och åtta efter valåret och (iii) på lång sikt, vilket definieras som snittinkomsten under år tretton, fjorton och femton efter valåret. Beroende på tidshorizont analyseras kandidater från något, några eller samtliga av valen 1991, 1998 och 2002 – exempelvis kan den långsiktiga inkomstutvecklingen endast mätas för 1991 års kandidater.

3. Värdet av att bli invald

Metoden ovan lämpar sig väl för såväl grafisk som ekonometrisk analys då det finns en nära koppling där emellan.

Figur 1 redovisar resultaten grafiskt. Figuren visar tre dataserier, en för (logaritmerad) inkomst på kort sikt, en på medellång sikt samt en på lång sikt. Varje punkt i grafen är medelinkomsten bland kandidater med en viss ranking, där ranking mäts som antal placeringar från kandidaten sist in. Värdet 0 på x-axeln motsvarar därför de kandidater som var sist in, medan negativa värden motsvarar kandidater som var näst på tur och positiva värden motsvarar kandidater som kom in ”tidigare” genom att de var rankade högre än kandidaten sist in.

Det som skiljer figur 1a och 1b är vilka listplaceringar som finns med.

⁵ Även kandidater till landstingsfullmäktige och riksdag omfattas, men dessa studeras inte här.

⁶ Valdata från 1994 har fram tills nyligen inte varit lika detaljerade och har därför inte kunnat användas.

⁷ De slutsatser som dras i följande avsnitt gäller även för alternativa inkomstmått, även om vissa mått tenderar att vara mindre stabila och därmed inte ge lika robusta resultat.

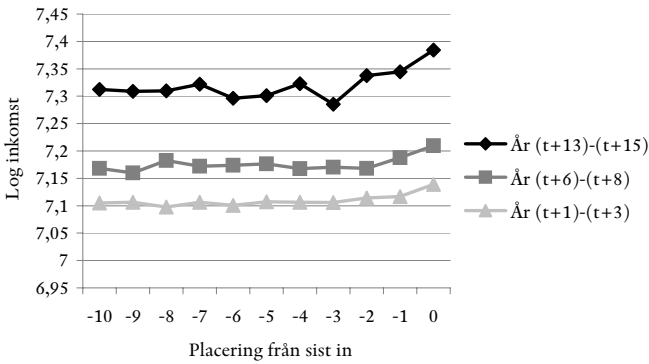
Figur 1a inkluderar, förutom kandidaten sist in och kandidaten näst på tur, ytterligare nio icke-valda kandidater. Figur 1b inkluderar endast ytterligare tre icke-valda kandidater, men där kan vi i stället också se ytterligare tre *valda* kandidater. Eftersom färre partier sitter på många mandat är det inte alltid möjligt att bestämma rangordningen bland särskilt många fler valda kandidater än just kandidaten sist in. Exempelvis går det endast att bestämma rangordningen bland fyra valda kandidater på ca 800 listor per val, till skillnad mot de ca 1 900 listor där det går att identifiera *en* vald kandidat – kandidaten sist in. Det betyder att en jämförelse av medelinkomsten bland fler valda kandidater med olika listplacering blir problematisk, eftersom själva listsammansättningen ändras ju högre upp på listan man kommer. Med andra ord, det är olika typer av partier som har minst en, två, tre valda kandidater osv. Varje punkt i figur 1b innehåller därför endast de listor där det gått att identifiera minst fyra valda – dvs listsammansättningen är densamma över samtliga placeringar.

Så hur ska då dessa grafer tolkas? Som diskuterades ovan så kan man tänka sig att det, givet att ”bättre” kandidater sätts högre upp på en parti-lista, finns en direkt effekt på inkomsten av att vara rankad högre. En sådan direkt effekt motsvaras av den generella lutningen på respektive dataserie i de båda graferna. Som synes är denna lutning svagt positiv, med tolkningen att ju högre rankad kandidat, något bättre kandidat (åtminstone ”bättre” i meningen högre inkomspotential).

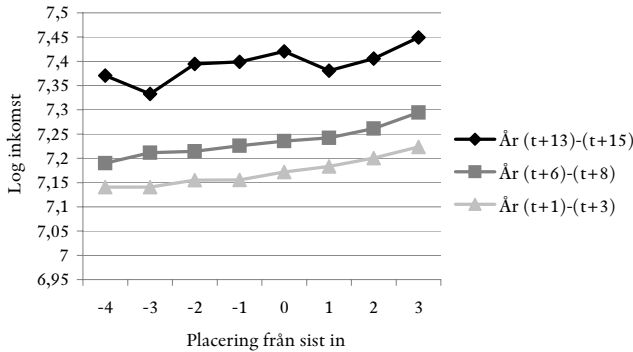
Men detta är endast den direkta rankingeffekten. Effekten vi är intresserade av är i stället den ytterligare effekten av att inte bara vara rankad högre, utan också faktiskt bli vald. Det är det som skiljer kandidaten sist in och kandidaten näst på tur. Grafiskt sett motsvaras den (potentiella) effekten därför av en diskontinuitet, eller ett hopp, i serierna mellan -1 och 0 . Dock uppvisar ingen av dataserierna något tydligt sådant hopp. Eventuellt händer något med den långsiktiga inkomsten i figur 1a, men eftersom inkomsten varierar minst lika mycket mellan övriga kandidater längre ner på listan är detta sannolikt resultatet av slumpmässig variation i data, snarare än den kausala effekten av att bli vald (effekten på långsiktig inkomst mäts också med det minsta urvalet, endast med kandidater från 1991 års val). Slutsatsen från den grafiska analysen är därför att det inte tycks finnas någon inkomsteffekt av att bli vald till kommunfullmäktige – dvs det monetära värdet av att bli vald tycks vara noll.

Den ekonometriska motsvarigheten till den grafiska analysen syftar helt enkelt till att komplettera slutsatserna med siffror. Med andra ord, storleken på diskontinuiteten (eller avsaknaden därav) mellan kandidaten *sist in* och kandidaten *näst på tur* skattas med hjälp av regressionsanalys. Detta kan göras på ett antal olika sätt och i tabell 1 och 2 redovisas resultatet från två olika sådana: Tabell 1 inkluderar liksom figur 1a samtliga listor med en kandidat sist in och kontrollerar linjärt för den direkta rankingeffekten endast med hjälp av två icke-valda kandidater. Tabell 2 inkluderar i stället, liksom figur 1b, endast listorna med minst fyra valda. Den direkta rankingeffekten

1a. Urval med samtliga partilistor

1b. Urval med partilistor med minst fyra valda

Figur 1

Inkomstutvecklingen hos fullmäktigekandidater på kort, medellång och lång sikt

Amm: Figurerna visar disponibel inkomst för kandidater med en viss placering på partilistan från kandidaten sist in i valet år t . Inkomsten är justerad för inflation och mätt som loggade treårsmedelvärden på kort sikt (år $t+1$ till $t+3$), medellång sikt (år $t+6$ till $t+8$) och lång sikt (år $t+13$ till $t+15$).

Källa: Statistiska Centralbyrån och Valmyndigheten.

kontrolleras där fortfarande för linjärt, men med hjälp av fyra icke-valda plus tre ytterligare valda kandidater (förutom den sist in).

Utfallsvariablerna i de olika kolumnerna i tabell 1 och 2 är inkomst på kort, medellång och lång sikt. Som synes är skattningarna av effekten av att bli vald liten i samtliga kolumner och är inte statistiskt skilda från noll. (Däremot tycks den direkta effekten av att vara rankad högre, vilken syns i figurerna ovan, vara statistiskt signifikant åtminstone i det begränsade urvalet av listor i tabell 2.) Mönstret från den grafiska analysen bekräftas därmed; att bli invald till kommunfullmäktige tycks inte ha något monetärt värde, varken direkt efter valet eller femton år senare.⁸

⁸ Som nämndes kan storleken på diskontinuiteten – dvs effekten av intresse – skattas på ett antal olika sätt, genom att exempelvis variera antalet kandidater som inkluderas utöver den sist in och näst på tur och genom att kontrollera för den direkta rankingeffekten på ett mer flexibelt sätt. Ytterligare ett alternativ är att undersöka om estimaten är stabila med och utan kontrollvariabler i regressionerna. Resultatet från dessa olika specifikationer leder till samma slutsats som dem som redovisas här.

Tabell 1
Effekten på inkomst
av att bli invald. Urval
med samtliga parti-
listor

	Inkomst kort sikt år (t+1)-(t+3)	Inkomst medellång sikt år (t+6)-(t+8)	Inkomst lång sikt år (t+13)-(t+15)
Vald	0,0199 (0,0124)	0,00235 (0,0176)	0,0327 (0,0282)
Placering från <i>sist in</i>	0,00255 (0,00714)	0,0195* (0,0105)	0,00708 (0,0165)
Observationer	16 673	10 915	5 283

Anm: Tabellen visar effekten av att bli vald till kommunfullmäktige på disponibel inkomst mätt som loggade treårsmedelvärden 1–3 år (kolumn 1), 6–8 år (kolumn 2) och 13–15 år (kolumn 3) efter valet. Standardfel klustrade på kommunnivå inom parentes. * indikerar statistisk signifikans på 10-procentsnivån.

Källa: Statistiska Centralbyrån och Valmyndigheten.

Tabell 2
Effekten på inkomst
av att bli invald. Urval
med partilistor med
minst fyra valda

	Inkomst kort sikt år (t+1)-(t+3)	Inkomst medellång sikt år (t+6)-(t+8)	Inkomst lång sikt år (t+13)-(t+15)
Vald	0,000166 (0,0109)	-0,0133 (0,0150)	-0,0118 (0,0230)
Placering från <i>sist in</i>	0,0117*** (0,00239)	0,0153*** (0,00328)	0,0128** (0,00508)
Observationer	20 614	13 885	7 536

Anm: Tabellen visar effekten av att bli vald till kommunfullmäktige på disponibel inkomst mätt som loggade treårsmedelvärden 1–3 år (kolumn 1), 6–8 år (kolumn 2) och 13–15 år (kolumn 3) efter valet. *** och ** indikerar statistisk signifikans på 5- respektive 10-procentsnivån.

Källa: Statistiska Centralbyrån och Valmyndigheten.

Vidare analys

De ca 13 000 politiker som tar plats i någon av landets 290 kommunfullmäktige en viss mandatperiod utgör naturligtvis en blandad grupp; det är män och det är kvinnor; vissa är högutbildade, andra inte; några är unga, många är gamla. Dessutom skiljer sig de olika 290 församlingarna åt – exempelvis är det väldigt annorlunda att sitta på en av Stockholms stads 101 fullmäktigeplatser jämfört med Doroteas 31. Man skulle därför kunna tänka sig att åtminstone vissa grupperns inkomstutveckling påverkas positivt av att bli invald, även om det inte i genomsnitt tycks finnas någon sådan effekt. Separata analyser för olika typer av kandidater, partier och fullmäktige visar dock inte på något sådant mönster – vad som gäller i genomsnitt gäller överlag även för diverse olika delgrupper.

Vad som också skiljer kandidater i ett visst val åt är att vissa, men långt ifrån alla, fortfarande är aktiva politiker 6–8 år och t o m 13–15 år senare (dvs vad som ovan definieras som på medellång respektive lång sikt). Kan det vara så att inkomsteffekten tar fart först efter att en kandidat lämnat

politiken? Att svara på den frågan är något problematiskt eftersom vissa kan tänkas lämna politiken just för att det ter sig ekonomiskt fördelaktigt, medan andra tvingas ut på grund av att de inte lyckas bli omvalda. Lundqvist (2011) gör en ansats att komma runt detta, genom att endast fokusera på de kandidater som var sist in vid ett val *och* näst på tur (men alltså inte ovan gränsen) vid ett senare val. Inte heller den analysen visar på någon tydlig inkomsteffekt. Det verkar alltså som att politiken verkligen inte har något monetärt värde – varken direkt eller femton år efter valet, eller direkt efter utträdet ur politiken.

4. Slutord

I många sammanhang påverkar *vad* individen får ut av något, *om* och *hur* han eller hon vill göra det. Mot den bakgrunden har denna artikel frågat sig om det lönar sig att vara kommunpolitiker. Genom att utnyttja att rangordningen av kandidater på partilistorna avgör hur fullmäktigemandaten tillsätts kan orsakseffekten av att bli vald på inkomst identifieras och skattas. Slutsatsen är tydlig: svensk lokalpolitik har inte något monetärt värde alls – varken direkt eller femton år efter valet, eller direkt efter att man lämnat politiken.

Denna slutsats skiljer sig från tidigare internationella studier, där man exempelvis funnit stora förmögenhetseffekter av att bli vald till parlamentet i Storbritannien (åtminstone för *Tories*) och till amerikanska kongressen (åtminstone periodvis). Det finns ett antal tänkbara förklaringar till dessa skilda resultat. Exempelvis gäller tidigare studier nationella politiker, medan denna artikel har ett lokalt fokus. Nu har visserligen 75 procent av våra riksdagspolitiker en bakgrund som kommunpolitiker, men det omvända gäller knappast; endast en bråkdel av kommunpolitikerna kommer någon gång att ta plats i riksdagen. Ett naturligt nästa steg är därför att, med liknande metoder som här, studera effekten av att bli vald till Sveriges riksdag.

En annan, kanske än mer intressant, dimension är skillnaden i politiska system mellan å ena sidan Sverige och, å den andra, Storbritannien och USA. Medan de politiska aktörerna i Sverige i huvudsak utgörs av våra partier, är det betydligt mer fokus på individuella politiker framför allt i USA, men även i viss mån i Storbritannien. Det är möjligt att det delvis är dessa institutionella skillnader som gör att den potentiella personliga avkastningen från politiskt arbete skiljer sig. *Om* det verkligen är så leder det till en högst relevant följdfråga: Gör olika politiska system – i och med att de då gör att politik lönar sig olika mycket – att vi får bättre eller sämre politiker?

REFERENSER

- Bergh, A, G O Erlingsson, M Sjölin och R Öhrvall (2013), "Allmän nytta eller egen vinning? En ESO-rapport om korruption på svenska", Rapport till Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi 2013:2, Finansdepartementet, Stockholm.
- Besley, T (2004), "Joseph Schumpeter Lecture: Paying Politicians: Theory and Evidence", *Journal of the European Economic Association*, vol 2, s 193–215.
- Eggers, A C och J Hainmueller (2009), "MPs for Sale? Returns to Office in Postwar British Politics", *American Political Science Review*, vol 13, s 513–533.
- Ferraz, C och F Finan (2009), "Motivating Politicians: The Impacts of Monetary Incentives on Quality and Performance", NBER Working Paper 14906.
- Gagliarducci, S och T Nannicini (2013), "Do Better Paid Politicians Perform Better? Disentangling Incentives from Selection", *Journal of the European Economic Association*, vol 11, s 369–398.
- Hagevi, M (2000), "Professionalisering och deltagande i den lokala representativa demokratin. En analys av kommunala företroendeuppdrag 1999", Rapport 13, CEFOS, Göteborgs universitet.
- Kotakorpi, K och P Poutvaara (2010), "Pay for Politicians and Candidate Selection: An Empirical Analysis", *Journal of Public Economics*, vol 95, s 877–885.
- Lundqvist, H (2011), *Empirical Essays in Political and Public Economics*, doktorsavhandling, Nationalekonomiska institutionen, Uppsala universitet.
- Querubin, P och J Snyder (2011), "The Control of Politicians in Normal Times and Times of Crisis: Wealth Accumulation by U.S. Congressmen, 1850-1880", NBER Working Paper 17634.